

Αρχική σελίδα>Δικαστικές διαδικασίες>Αστικές υποθέσεις>Αναγνώριση και εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων>Εκτέλεση δικαστικής απόφασης
Εκτέλεση δικαστικής απόφασης

Ιταλία

1 Ποια η έννοια της εκτέλεσης στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις;

Εκτέλεση είναι η αναγκαστική επιβολή δικαστικών αποφάσεων και άλλων εκτελεστών τίτλων [χρεογράφων, δημόσιων εγγράφων (*atti publici*) και επικυρωμένων ιδιωτικών εγγράφων για συγκεκριμένες υπηρεσίες]. Σ' αυτό το στάδιο, το οποίο παραμένει υποκείμενο σε δικαστική διαδικασία, οι αρχές του νόμου και της τάξης μπορούν να επέμβουν αν ο οφειλέτης δεν εκπληρώσει αυτοβούλως τις υποχρεώσεις του.

2 Ποια αρχή ή ποιες αρχές είναι αρμόδιες για την εκτέλεση;

Αρμόδια για την εκτέλεση είναι τα δικαστήρια κοινής δικαιοδοσίας. Η αίτηση για άρνηση εκτέλεσης που αναφέρεται στο άρθρο 47 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 [κανονισμός «Βρυξέλλες Ι» (αναδιτύπωση)] πρέπει επίσης να κατατίθεται στα δικαστήρια κοινής δικαιοδοσίας.

3 Ποιες οι προϋποθέσεις υπό τις οποίες μπορεί να εκδοθεί ένας εκτελεστός τίτλος ή μια απόφαση;

Η κατοχή εκτελεστού τίτλου αποτελεί αναγκαία και ικανή προϋπόθεση για την κίνηση μέτρων εκτέλεσης. Κατά κανόνα, οι εκτελεστοί τίτλοι προβλέπονται από το άρθρο 474 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, και χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: τους δικαστικούς τίτλους και τους εξωδικαστικούς τίτλους. Στους δικαστικούς τίτλους περιλαμβάνονται αποφάσεις και πράξεις που εκδίδονται από δικαστήρια κατά τη διάρκεια ή στο τέλος μιας δικαστικής διαδικασίας. Στους εξωδικαστικούς τίτλους περιλαμβάνονται χρεόγραφα, δημόσια έγγραφα και επικυρωμένα ιδιωτικά έγγραφα που συντάχθηκαν αυτόνομα από τους διαδικούς.

3.1 Διαδικασία

Η διαδικασία της εκτέλεσης ξεκινά με την επίδοση στον οφειλέτη του εκτελεστού τίτλου, ο οποίος πρέπει να φέρει τον εκτελεστήριο τύπο σύμφωνα με το άρθρο 475 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, και της εντολής για εκτέλεση (*precetto*), η οποία συνιστά εντολή προς τον οφειλέτη να συμμορφωθεί εντός τουλάχιστον 10 ημερών και ταυτόχρονα προειδοποίηση ότι η μη συμμόρφωση συνεπάγεται αναγκαστική επιβολή σύμφωνα με το άρθρο 480 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας. Το τρίτο εδάφιο του άρθρου 480 ορίζει ότι, στην εντολή για εκτέλεση, ο πιστωτής πρέπει να επιλέξει κατοικία στον δήμο όπου εδρεύει το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία για την εκτέλεση. Σε περίπτωση μη επιλογής κατοικίας, οι ανακοπές κατά της εκτέλεση κατατίθενται στο δικαστήριο του τόπου επίδοσης της εντολής, και οι κοινοποιήσεις επιδίδονται στον επισπεύδοντα δανειστή στο γραφείο του δικαστικού υπαλλήλου στο ίδιο δικαστήριο. Μετά την ολοκλήρωση αυτών των τυπικών διαδικασιών, η διαδικασία εκτέλεσης μπορεί να ξεκινήσει με κατάσχεση από τον δικαστικό επιμελητή, ο οποίος πρέπει πρώτα να επιδείξει τα απαιτούμενα ανωτέρω έγγραφα. Η κατάσχεση πρέπει να πραγματοποιηθεί εντός 90 ημερών από την ημερομηνία επίδοσης της εντολής για εκτέλεση, αλλά όχι νωρίτερα από την προθεσμία που ορίζεται στην εν λόγω εντολή αν δεν γίνει αυτό, η εντολή παύει να ισχύει. Η νομική εκπροσώπηση είναι απαραίτητη σ' αυτό το στάδιο.

Η κατάσχεση καθίσταται άκυρη αν δεν υποβληθεί αίτηση εκχώρησης ιδιοκτησίας ή εκποίησης εντός 45 ημερών από την ολοκλήρωσή της.

Σκοπός της εκτέλεσης είναι να διασφαλιστεί, με προσφυγή στις αρχές του νόμου και της τάξης, η αναγκαστική εκτέλεση υποχρεώσεων που δεν έχουν εκπληρωθεί. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο για χρηματικές οφειλές όσο και για υποχρεώσεις παράδοσης κινητής περιουσίας ή αποδέσμευσης ακίνητης περιουσίας και για «μη ανταλλάξιμες υποχρεώσεις πράξης».

3.2 Οι κύριες προϋποθέσεις

Αναγκαία και ικανή προϋπόθεση για την κίνηση της διαδικασίας εκτέλεσης είναι η κατοχή εκτελεστού τίτλου ο οποίος ενσωματώνει δικαίωμα που είναι «βέβαιο, εκκαθαρισμένο και απαιτητό» (*certo, liquido ed esigibile*) (άρθρο 474). Ο βαθμός «βεβαιότητας» ποικίλλει ανάλογα με τον τίτλο: υπάρχει προφανώς μεγαλύτερος βαθμός βεβαιότητας σε απόφαση σε πρώτο βαθμό (προσωρινά εκτελεστή) από ό,τι στα χρεόγραφα ή σε συναλλαγές που έχουν συναφθεί με δημόσια έγγραφα ή επικυρωμένα ιδιωτικά έγγραφα.

4 Αντικείμενο και φύση των μέτρων εκτέλεσης

Το αρμόδιο για την εκτέλεση δικαστήριο εκδίδει διάφορα είδη μέτρων, συνήθως διαταγές (*ordinanze*), κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Αυτά ποικίλλουν από μέτρα τα οποία είναι αναγκαία για τον καθορισμό των κανόνων για σωστή διεξαγωγή των διαδικασιών έως μέτρα για την εκχώρηση της χρήσης, π.χ. το διάταγμα (*decreto*) που εκχωρεί την κατασχεθείσα περιουσία στο πρόσωπο που την αγόρασε σε πλειστηριασμό ή που ήταν ο πλειοδότης.

4.1 Ποια περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο εκτέλεσης;

Αντικείμενο αναγκαστικής εκτέλεσης μπορούν να αποτελέσουν τα εξής: α) κινητή περιουσία, β) ακίνητη περιουσία, γ) οι απαιτήσεις του οφειλέτη και κινητή περιουσία του οφειλέτη που φυλάσσεται σε χώρους τρίτων, δ) μετοχές σε εταιρείες.

Οι υποχρεώσεις παράδοσης κινητής περιουσίας και αποδέσμευσης ακίνητης περιουσίας, καθώς και οι ανταλλάξιμες υποχρεώσεις πράξης και παράλειψης μπορούν επίσης να αποτελέσουν αντικείμενο εκτέλεσης.

4.2 Ποια τα αποτελέσματα των μέτρων εκτέλεσης;

Η εκτέλεση στην περίπτωση χρηματικών ποσών, με αφετηρία την κατάσχεση, σημαίνει ότι τα κατασχεθέντα χρηματικά ποσά δεν είναι πλέον διαθέσιμα στον οφειλέτη κατά του οποίου επισπεύδεται η εκτέλεση. Όλες οι πράξεις διάθεσης αυτών των χρημάτων θεωρούνται, συνεπώς, άκυρες και δεν μπορεί να γίνει επίκλησή τους για την αποτροπή της εκτέλεσης.

4.3 Ποια η ισχύς αυτών των μέτρων;

Πρόκειται για μέτρα εκτέλεσης με σκοπό την ικανοποίηση απαιτήσεων που έχουν εγερθεί δεν μπορούν, συνεπώς, να χρησιμοποιηθούν ως αποδεικτικό στοιχείο για έρευνες.

5 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά της απόφασης που διατάσσει ένα τέτοιο μέτρο;

Το νομικό σύστημα προβλέπει την άσκηση ενδίκων μέσων από τον οφειλέτη (και/ή τρίτους που υπόκεινται σε εκτέλεση) κατά των πράξεων και αποφάσεων που σχετίζονται με τη διαδικασία εκτέλεσης. Αυτά τα ένδικα μέσα συνιστούνται σε δύο διαφορετικούς τύπους ανακοπών:

- ανακοπή κατά της εκτέλεσης (*opposizione all'esecuzione*) (άρθρα 615 και 616 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), η οποία αμφισβητεί το δικαίωμα αναγκαστικής εκτέλεσης (δηλαδή του ίδιου του δικαιώματος του πιστωτή να προβεί στην εκτέλεση)

- ανακοπή κατά πράξεων αναγκαστικής εκτέλεσης (*opposizione agli atti esecutivi*) (άρθρα 617 και 618 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας), η οποία έχει ως αντικείμενο οικονομικές παραβάσεις (δηλ. τη νομιμότητα των πράξεων που εκδίδονται ή λαμβάνουν χώρα κατά τη διαδικασία εκτέλεσης).

Οι ανακοπές κατά της εκτέλεσης ή πράξεων εκτέλεσης που κατατίθενται πριν από την έναρξη της διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης ορίζονται ως ανακοπές κατά της εντολής για εκτέλεση (*precetto*), επειδή απορρέουν από το έγγραφο που προαναγγέλλει την εκτέλεση: η ανακοπή κατά της εντολής για εκτέλεση ασκείται με κατάθεση αίτησης ενώπιον του καθ' ύλην ή του κατά τόπον αρμόδιου δικαστηρίου ή του δικαστηρίου που έχει αρμοδιότητα βάσει του ποσού, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις του Κώδικα.

Αν έχει ήδη κινηθεί η εκτέλεση ή έχει ήδη επιδοθεί η διαταγή κατάσχεσης στον οφειλέτη, η ανακοπή κατά της εκτέλεσης ή κατά των εκτελεστών πράξεων ασκείται με κατάθεση ειδικής ανακοπής στο αρμόδιο για την εκτέλεση δικαστήριο.

Τρίτα πρόσωπα τα οποία εγείρουν εμπράγματα δικαιώματα επί της κατασχεθείσας περιουσίας μπορούν να ασκήσουν ανακοπή στο αρμόδιο για την εκτέλεση δικαστήριο έως την πώληση ή εκχώρηση της περιουσίας.

Οι νομικές διατάξεις που διέπουν αυτό το θέμα είναι τα άρθρα 615, 616, 617, 618 και 619 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

6 Υπάρχουν περιορισμοί στην εκτέλεση, ιδίως όσον αφορά την προστασία του οφειλέτη ή τις προθεσμίες;

Εκτός από τα αντικείμενα που κηρύσσονται μη κατασχεσίμα (ακατάσχετα) μέσω ειδικών νομικών διατάξεων, μη κατασχεσίμα θεωρούνται τα εξής:

1) ιερά αντικείμενα και είδη που χρησιμοποιούνται στη θρησκευτική λατρεία

2) βέρες γάμου, ενδύματα, λευκά είδη, κρεβάτια, τραπεζαρίες, ντουλάπες, συρταριέρες, ψυγεία, εστίες και φούρνοι μαγειρέματος, αερίου ή ηλεκτρικοί, πλυντήρια, οικιακά σκεύη και κουζίνα και έπιπλα για την τοποθέτησή τους, τα οποία είναι απαραίτητα για την ικανοποίηση των αναγκών του οφειλέτη και του νοικοκυριού του ωστόσο, εδώ δεν περιλαμβάνονται έπιπλα μεγάλης αξίας (με εξαίρεση τα κρεβάτια), συμπεριλαμβανομένων πολυτίμων αντικών και αντικειμένων βεβαιωμένης καλλιτεχνικής αξίας

3) τα τρόφιμα και τα καύσιμα που είναι αναγκαία για τη διαβίωση του οφειλέτη και των λοιπών προσώπων που αναφέρονται στο προηγούμενο σημείο για διάστημα ενός μηνός

Τα έπιπλα (εκτός των κρεβατιών) μεγάλης αξίας (συμπεριλαμβανομένων πολυτίμων αντικών και αντικειμένων βεβαιωμένης καλλιτεχνικής αξίας) επίσης εξαιρούνται.

Όπλα και άλλα είδη που πρέπει να κρατήσει ο οφειλέτης προκειμένου να μπορεί να παράσχει δημόσια υπηρεσία, παράσημα, επιστολές, αρχεία και οικογενειακά έγγραφα εν γένει, καθώς και χειρόγραφα, εκτός εάν αποτελούν μέρος συλλογής, δεν κατάσχονται.

Ο νόμος κηρύσσει επίσης μη κατασχεσίμα, μεταξύ άλλων, τα εξής: κρατική περιουσία, μη διαθέσιμα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στο κράτος ή σε άλλο δημόσιο φορέα, περιουσία που εμπίπτει στα συστήματα ρύθμισης των περιουσιακών σχέσεων των συζύγων, περιουσία εκκλησιαστικών ιδρυμάτων και τα θρησκευτικά κτίρια.

Τα μέτρα εκτέλεσης δεν μπορούν να εφαρμοστούν αν έχει παρέλθει πλήρως η προθεσμία παραγραφής της σχετικής αξίωσης. Οι προθεσμίες παραγραφής ποικίλλουν ανάλογα με το εκάστοτε δικαίωμα. Ωστόσο, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι μερικές φορές ο νόμος ορίζει διαφορετική προθεσμία παραγραφής ανάλογα με τον τύπο της πράξης που διαπιστώνει την απαίτηση στην οποία βασίζεται η εκτέλεση. Π.χ. η προθεσμία παραγραφής για απαίτηση που επικυρώθηκε με δικαστική απόφαση ανέρχεται σε 10 έτη, παρά το γεγονός ότι για το συγκεκριμένο είδος απαίτησης ο νόμος ορίζει γενικά μικρότερη περίοδο παραγραφής.

Προσφάτως, ο νόμος άλλαξε και το δικαστήριο του τόπου της μόνιμης ή προσωρινής κατοικίας ή της έδρας του οφειλέτη μπορεί πλέον, μετά από αίτημα του πιστωτή, να δώσει άδεια για αναζήτηση της προς κατάσχεση περιουσίας μέσω ηλεκτρονικών μεθόδων (άρθρο 492-bis του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, όπως τροποποιήθηκε από το **νομοθετικό διάταγμα υπ' αριθ. 83 της 27ης Ιουνίου 2015** (το οποίο μετατράπηκε, με τροποποιήσεις, στον **νόμο αριθ. 132 της 2ης Αυγούστου 2015**)) έχουν επίσης θεσμοθετηθεί μορφές πληρωμής σε δόσεις στην περίπτωση της εκτέλεσης που αφορά κινητά αντικείμενα, στο πλαίσιο μέτρων μετατροπής κατασχεθείσας περιουσίας (*conversione del pignoramento*).

Σχετικές παραπομπές

[Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας \(474 - 482\)](#) (64 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 25/02/2019

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.